

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету інформаційних
технологій

Олена ГЛАЗУНОВА

_____ 2022 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
адміністративного менеджменту
та зовнішньоекономічної діяльності
Протокол №20 від “24” травня 2022 р.

Завідувач кафедри

Віталій ЛУЦЯК

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Цифрова економіка»

Дмитро ЖЕРЛІЦІН

Гарант ОП «Економічна кібернетика»

Наталія КЛИМЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»**

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економічна кібернетика»

Факультет інформаційних технологій

Розробники: доцент кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД,

к.е.н., доцент Артиш В.І.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2022

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету інформаційних
технологій

_____ (Глазунова О.Г.)

“___” _____ 2022 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
адміністративного менеджменту
та зовнішньоекономічної діяльності
Протокол №20 від “24” травня 2022 р.
Завідувач кафедри
_____ (Луцяк В.В.)

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП _____

_____ Климченко Н.А.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»**

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економічна кібернетика»

Факультет інформаційних технологій

Розробники: доцент кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД,

к.е.н., доцент Артиш В.І.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

1. Опис навчальної дисципліни

«Міжнародна економіка»

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>	
Спеціальність	<i>051«Економіка»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4	
Семестр	2	
Лекційні заняття	24	
Практичні, семінарські заняття	24	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	72	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в поглибленому освоєнні загальних закономірностей розвитку міжнародної економіки на етапі її трансформації та глобалізації, вивченні особливостей основних форм міжнародних економічних відносин, механізму входження України до світового господарського простору.

Дисципліна вивчає: основні показники світового сільського господарства; форми організації праці; систему ціноутворення; фермерство; систему ціноутворення на с.-г. продукцію; ринок і ціну землі; світову валютну систему; типи ринків с.-г. продукції; маркетинг; світові ціни; валютні операції; міжнародний бізнес; вільні економічні зони; іноземні інвестиції; форми підприємницької діяльності; види фірм; експортно-імпортні операції; види контрактів; бартер; митне регулювання; оформлення ліцензій; об'єкти, суб'єкти, види, принципи, цілі зовнішньоекономічної діяльності; форми та міжнародні правила торгівлі; бізнес планування; квотування; захист внутрішнього ринку;

спільне підприємництво; торгівля; посередники; методи залучення іноземних інвестицій; пошук партнера по зовнішньоекономічній діяльності та його оцінка на надійність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати та вміти: основні закономірності формування та розвитку міжнародної економіки; рівень розвитку сільського господарства іноземних країн та регіонів; тенденції розвитку сільського господарства іноземних країн та регіонів; методи та шляхи використання зарубіжного досвіду в сільському господарстві України; аналізувати систему міжнародних економічних відносин; аналізувати середовище міжнародних економічних відносин; визначати переваги та недоліки його розвитку; аналізувати поняття міжнародної торгівлі; визначати найвигідніші умови поставки товарів на міжнародний ринок; знати класифікацію фірм, які функціонують на світовому ринку, та вміти правильно вибрати партнера при здійсненні зовнішньоторговельної операції; аналізувати міжнародний рух капіталу, аналізувати міграцію трудових ресурсів; орієнтуватися в документації щодо створення спільних підприємств з іноземними інвестиціями; аналізувати та робити висновки по вивченню міжнародної передачі технологій.

Передумови та подальше використання курсу. Цей курс дозволить студентам після вивчення предметів: “Економічна теорія”, “Макроекономіка”, “Мікроекономіка” та інших, сформулювати аналітичний світогляд та систему теоретичних і прикладних знань для подальшого формування стратегії нової міжнародної політики української держави, а також передбачає системне, логічне пояснення закономірностей та об’єктивних засад становлення і розвитку міжнародної економічної діяльності України.

В подальшому знання можуть бути корисними для вивчення предметів в магістратурі, які пов’язані з зовнішньоекономічною діяльністю та митною справою. При працевлаштуванні знання з предмету “Міжнародна економіка” стануть в пригоді для керівників і спеціалістів підприємств, державних службовців та тим, хто працюватиме з сучасними проблемами розвитку міжнародної економічної діяльності України.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1 Здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні.

ФК 4 Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів в організації.

ФК 5 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

ФК 13 Здатність визначати сегментацію ринку праці, структуру попиту та пропозиції, зайнятості та безробіття.

ФК 17. Здатність розробляти стратегії розвитку економічних систем різного призначення та рівня ієрархії.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо -го	у тому числі					усьо -го	у тому числі				
		л	п	л	і	с.р.		л	п	л	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичний												
Тема 1. Предмет і метод науки “Міжнародна економіка”	10	2	2			6						
Тема 2. Глобалізація та економічний розвиток	10	2	2			6						
Тема 3. Суть та характерні ознаки міжнародної торгівлі	10	2	2			6						
Тема 4. Лізингові операції в міжнародній економіці	10	2	2			6						
Тема 5. Міжнародний рух капіталу	10	2	2			6						
Тема 6. Транспортне забезпечення	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	60											
Змістовий модуль 2. Форми та проблеми розвитку міжнародної економіки												
Тема 7. Система міжнародних економічних відносин	10	2	2			6						
Тема 8. Міжнародна економічна інтеграція	10	2	2			6						
Тема 9. Міжнародний кредит	10	2	2			6						
Тема 10. Міжнародна передача технологій	10	2	2			6						
Тема 11. Міжнародні інвестиції	10	2	2			6						
Тема 12. Міжнародна міграція трудових ресурсів	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 2	60											
Усього годин	120	24	24			72						

4. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародна економіка країн світу (для кожного студента різна країна)	2
2	Органічна та екологічно-чиста продукція країн світу (для кожного студента різна країна)	2

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Матеріально-технічна база країн світу	4
2	Завдання по визначенню зовнішньої торгівлі	4
3	Імпортні операції в міжнародній економіці	2
4	Експортні операції в міжнародній економіці	2

5	Розрахунки по міжнародному лізингу (ефективність лізингових операцій)	2
6	Міжнародне перевезення	4
7	Розрахунки по міжнародним кредитам	2
8	Іноземні інвестиції (розрахунок ефективності)	2
9	Розрахунок експортної та імпоротної квоти для країни	2
	Разом	24

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

7. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами:

1. Виникнення сільського господарства та його визначення.
2. Фінансовий лізинг та його особливості.
3. Поняття про світове сільське господарство та його визначення.
4. Дайте визначення оперативного лізингу та наведіть приклад.
5. В яких країнах світу зайнятість в сільському господарстві найвища (3 країни) та скільки людей у світі зайнято в сільському господарстві.
6. Що таке сублізинг і коли його використовують.
7. Яка площа орних земель у світі та Україні і скільки придатних для сільського господарства земель на земній кулі за прогнозами науковців.
8. Які ви знаєте схеми забезпечення сільськогосподарських виробників технікою.
9. Чого більше у світі ріллі чи сільськогосподарських угідь та скільки припадає на одного українця такої землі.
10. Які країни світу виробляють найбільше сільськогосподарської техніки та скільки заводів в Україні і з якою потужністю вони працюють.
11. Зернові культури у світовому сільському господарстві.
12. Коли і де виник лізинг у світі та Україні.
13. Набір технічних культур у світі (соняшник, ріпак і соя) – найбільші виробники, площі та урожайність .
14. Що вимагають міжнародні лізингові компанії для участі лізингу в Україні.
15. Набір технічних культур у світі (цукрових буряків) – найбільші виробники, площі та урожайність .
16. В які країни світу найвигідніше вкладати інвестиції за теперішніх умов.

17. Тваринництво у світовому сільському господарстві (свинарство) країни з найбільшим виробництвом.
18. Чим відрізняється лізинг та оренда.
19. З яких субринків Україна отримує складну сільськогосподарську техніку.
20. Сформулюйте визначення ефективності лізингу.
21. Від яких факторів залежить поширення лізингу.
22. З яких джерел лізингові компанії отримують кошти.
23. 29. Які компанії на Україні займаються лізингом.
24. Які ви знаєте фактори підвищення органічного виробництва.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр Спеціальність 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології	Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2 з дисципліни Міжнародна економіка	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) (ПІБ) " " травня 202 р.
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
1. Предмет дисципліни "Міжнародна економіка"			
2. Трампове судноплавство			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			

1. Міжнародна торгівля це:
1. Експорт товарів за кордон
2. Сукупність зовнішньої торгівлі всіх країн світу
3. Імпорт товарів із-за кордону
4. Реекспорт та реімпорт товарів

2. Міжнародна економіка розглядає:
1. Конкурентні фірми, які мають приблизно однакові витрати
2. Конкурентні фірми, які мають різні витрати
3. Конкуренцію на ринках, де фірми несуть різні витрати на придбання факторів виробництва
4. Фірми, які здійснюють вільну торгівлю в середині країни

3. Чистий експорт це:
1. Різниця загального обсягу інвестицій до обсягу національних заощаджень
2. Виручка від експорту продукції
3. Різниця між експортом та імпортом
4. Доходи від реалізації імпортової продукції

4. Знайдіть відповідності:
При морському перевезенні товару найменші витрати експортера становлять за такою умовою "Інкотермс".....:
CFR; FAS; FOB; DAT

5. Знайдіть відповідності:
Вставте пропущене слово:
Україна веде зовнішньоторговельні відносини більше ніж 200-а країнами світу. За останні роки зовнішньоторговельне сальдо в нашій країні .....

6. Знайдіть відповідності:	
A. Фінансово-математичний метод розрахунку ефективності інвестицій відрізняється тим, що:	1) аналіз ефективності капіталовкладень ґрунтується на оцінці грошей у часі
B. Простий (статичний) метод розрахунку ефективності інвестицій відрізняється тим, що:	2) характеризує капіталовкладення за кількістю доходів, прибутків і витрат або за терміном амортизації без обліку фактору часу
	3) відображає більш точний розрахунок ефективності капіталовкладень

7. Знайдіть відповідності:	
A. Переоцінка майбутніх платежів (CashFlow) на дійсний момент називається:	1) компаундинг
B. Переоцінка платежів, що відбулися в минулому в теперішню вартість, або платежів в даний час - в момент майбутнього	2) поновлення капіталу
	3) сумарним дисконтом
	4) зняттям складних відсотків або дисконтуванням

8. Фінансово-економічним показником, що дає змогу оцінити ефективність проекту протягом усього строку життя інвестицій, є показник:

9. Скільки національних валют функціонує у міжнародній економіці:

1. Скільки країн виступає експортерами

2. Скільки країн виступає імпортерами

3. Скільки країн беруть участь у світогосподарській взаємодії

4. Валюти всіх країн світу

10. Яку систему зв'язків об'єднує міжнародна економіка:

1. Господарські та комерційні

2. Науково-технічні, виробничі

3. Валютно-фінансові, грошово-кредитні

4. Всі вище перераховані

Задача

Розрахуйте вартість імпортного бурякозбирального комбайна (Лектра С – 4005 вартістю 437800 дол. США) через торгового посередника для аграрного підприємства на пільгових умовах використовуючи власні кошти, коли доходи торгового посередника складуть 11% від початкової вартості техніки. Транспортні витрати 5%, страхування на перевезення 2% та інші витрати 7% від митної вартості техніки, вартість сертифікації 1200 дол. США. Визначте на скільки відсотків зросте техніка від продавця до покупця.

9. Методи навчання. Лекції, практичні і семінарські заняття, кейси, самостійна робота.

10. Форми контролю. Екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінка національна	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
<i>Άλλάξιμη</i>	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Артиш В.І. Методичні рекомендації (курс лекцій) з дисципліни “Міжнародна економіка” для підготовки фахівців ОС “Бакалавр” спеціальності 073 – “Менеджмент”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”: Навчальне видання.: Київ: НУБіП України., 2020. – 163 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Артиш В.І. Міжнародна економіка. Навчальний посібник. К.: ТОВ «ЦП «Компринт», 2019. 624 с.

2. Аналіз поточної кон’юнктури і прогноз ринків рослинницької продукції в Україні та світі: монографія / О.М. Шпичак, Ю.О. Лупенко, О.В. Бондар та ін.; за ред. О.М. Шпичака. К.: ННЦ “ІАЕ”, 2015. – 336 с.

3. Аналіз поточної кон’юнктури і прогноз ринків тваринницької продукції в Україні та світі: монографія / О.М. Шпичак, О.В. Бондар, С.О. Пашко та ін.; за ред. О.М. Шпичака. К.: ННЦ “ІАЕ”, 2015. – 392с.

4. Артиш В.І. Органічне агровиробництво як одна з умов у концепції сталого розвитку АПК України. Науковий вісник НУБіП України. 2015. Вип.231. С.120-125.

5. Буряк Р.І. Менеджмент якості: забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств: Монографія. К.: ТОВ “Аграр Медіа Груп”, 2013. – 534 с.

6. Захарчук О.В. Проблеми матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств України. Економіка АПК. 2014. №7. С.92-99.

7. Коваль В.М. Інструменти інвестиційної діяльності аграрних підприємств. Економіка АПК. 2013. № 8. С.104-109.

8. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Словник-довідник / За ред. В.К. Берегового, Г.М. Чорного. К.: Аграр Медіа Груп 2012.-502 с.

9. Стратегічні напрямки матеріально-технічного забезпечення сільського господарства України на період до 2020 року / [Підлісецький Г.М., Могилова М.М., Білоусько Я.К. та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка, Г.М. Підлісецького. К.: ННЦ ІАЕ, 2013. – 46 с.

Додаткова

1. European Organic Farming Statistics [електронний ресурс]. Режим доступу:<http://organic-Europe.net>.

FiBL & IFOAM – Organics International (2016); The World of Organic Agriculture 2016. Frick and Boon.

2. Ryan Richard. Latest result show positive signs in an uncertain business environment / Richard Ryan // LEASEUROPE. 2013. №19.

3. <http://life.pravda.com.ua>.

13. Інформаційні ресурси

1. <https://agropolit.com/spetsproekty/862-struktura-agrarnogo-eksportu-ukrayini-z-sshakitayem-izrayilem-oae-ta-yes-za-2017-2020-roki>

2. <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Hvostikov-A.I.-Dysertatsiya-Vchennarada-DF-64.055.018-2021.pdf>

3. https://ucab.ua/ua/pres_sluzhba/novosti/infografika_top5_produkativ_eksportu_ta_importu_ukraini_u_2020_rotsi/

4. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/sg/ovuzpsg/Arh_ovuzpsg_2021_u.html